

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет менеджменту, готельно-ресторанної справи та туризму
Кафедра готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Енологія

Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
Спеціальність	241 «Готельно-ресторанна справа»
Назва освітньої програми	Готельно-ресторанна справа
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень

Розробники і викладачі <i>(вказуються розробники і викладачі, які викладають дисципліну - посада, наук. ступінь, вчене звання, П.І.Б.)</i>	Контактний тел.	E-mail
Старший викладач кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу Власюк Карина Вікторівна	067 96 89 510	Karinvlasyuk26@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Енологія — наука та вчення про всі аспекти вина і виноробства, за винятком вирощування винограду, яке називається виноградарством. Енолог — експерт у науці про вино, мистецтві та техніці виготовлення вина. Професія енолога охоплює широку область знань, яка включає в себе інформацію про сорти винограду і його вирощування, про технології створення вин, а також основи маркетингу. Але найчастіше, енолог – це набагато більше, ніж фахівець з виробництва вин.

Метою Енології як навчальної дисципліни є отримання теоретичних знань та практичних навичок щодо принципів дегустації, підбору вин до страв, правил зберігання та вживання алкогольних та безалкогольних напоїв, набуття навичок складання винних карт з елементами творчого пошуку та ініціативності, ознайомлення з історією виноробства країн Старого і Нового світу.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Енологія» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 03. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 05. Здатність працювати в команді.

ЗК 07. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 01. Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності.

СК 07. Здатність розробляти нові послуги (продукцію) з використанням інноваційних технологій виробництва та обслуговування споживачів.

СК 11. Здатність виявляти, визначати й оцінювати ознаки, властивості і показники якості продукції та послуг, що впливають на рівень забезпечення вимог споживачів у сфері гостинності;

Навчальна дисципліна Енологія забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

РН 07. Організувати процес обслуговування споживачів готельних та ресторанних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

РН 08. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами готельних та ресторанних послуг.

РН 10. Розробляти нові послуги (продукцію), використовуючи сучасні технології виробництва та обслуговування споживачів.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. Знання і розуміння предметної області та професійної діяльності
2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Уміння:

3. Виявляти творчу ініціативу та підвищувати свій професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.
4. Підвищувати ефективність роботи шляхом поєднання самостійної та командної роботи.
5. Проводити пошук та обробку науково-технічної інформації з різних джерел та застосовувати її для вирішення конкретних технічних і технологічних завдань.

Навички:

7. Відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань при організації ефективних комунікацій зі споживачами та суб'єктами готельного та ресторанного бізнесу.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
6	180	30 / 10	30 / 10	120 / 160	2	4	Вибіркова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак.	сам. роб.		лекц.	прак.	сам. роб.
Тема 1. Значення виноградного вина у житті людини.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 2. Класифікація виноградних вин.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 3. Органолептичні методи оцінки якості продукції харчових виробництв.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	20
Тема 4. Технологія столових вин.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	20
Тема 5. Технологія міцних вин спеціального типу.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 6. Ігристі вина, коньяки та вади, що виникають при виробництві вин.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 7. Технологія алкогольних напоїв.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 8. Технологія приготування безалкогольних напоїв.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 9. Виноробне право світу.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 10. Види посуду для виноградних вин. Типи пляшок та зміст етикеток.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 11. Правила складання винних карт. Оформлення винної карти.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 12. Дослідження здатності ідентифікувати основні відчуття смаку. Перевірка порога смакової чутливості. Дослідження здатності визначити інтенсивність запаху. Перевірка чутливості органів зору.	12	2	2	8	11	0,5	0,5	10
Тема 13. Визначення показників якості виноградного суслу. Методи виявлення фальсифікації вина. Проведення дегустаційної оцінки тихих вин.	12	2	2	8	12	1	1	10
Тема 14. Розрахунок купажних матеріалів. Підготовка купажів.	12	2	2	8	12	1	1	10

Дегустація підготовлених зразків.								
Тема 15. Основні технологічні розрахунки. Дослідження органолептичних властивостей ігристих вин. . Проведення дегустаційної оцінки ігристих вин.	12	2	2	8	14	2	2	10
Усього годин	180	30	30	120	180	10	10	160
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЕКЗАМЕН								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Значення виноградного вина у житті людини.	2	0,5
2	Тема 2. Класифікація виноградних вин.	2	0,5
3	Тема 3. Органолептичні методи оцінки якості продукції харчових виробництв.	2	0,5
4	Тема 4. Технологія столових вин.	2	0,5
5	Тема 5. Технологія міцних вин спеціального типу.	2	0,5
6	Тема 6. Ігристі вина, коньяки та вади, що виникають при виробництві вин.	2	0,5
7	Тема 7. Технологія алкогольних напоїв.	2	0,5
8	Тема 8. Технологія приготування безалкогольних напоїв.	2	0,5
9	Тема 9. Виноробне право світу.	2	0,5
10	Тема 10. Види посуду для виноградних вин. Типи пляшок та зміст етикеток.	2	0,5
11	Тема 11. Правила складання винних карт. Оформлення винної карти.	2	0,5
12	Тема 12. Дослідження здатності ідентифікувати основні відчуття смаку. Перевірка порога смакової чутливості. Дослідження здатності визначити інтенсивність запаху. Перевірка чутливості органів зору.	2	0,5
13	Тема 13. Визначення показників якості виноградного суслу. Методи виявлення фальсифікації вина. Проведення дегустаційної оцінки тихих вин.	2	1
14	Тема 14. Розрахунок купажних матеріалів. Підготовка купажів. Дегустація підготовлених зразків.	2	1
15	Тема 15. Основні технологічні розрахунки. Дослідження органолептичних властивостей ігристих вин. . Проведення дегустаційної оцінки ігристих вин.	2	2
	Всього	30	10

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Енологія» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Історія розвитку виноградарства і виноробства в Україні.	12	16
2	Тема 2. Виноград як сировина для виноробної промисловості	12	16
3	Тема 3. Правила еногастрономії.	12	16
4	Тема 4. Основні правила виробництва виноградних вин.	12	16
5	Тема 5. Класифікація і хімічний склад вин.	12	16
6	Тема 6. Показники якості виноградних вин.	12	16
7	Тема 7. Характеристика типів вин.	12	16
8	Тема 8. Характеристика основних видів дегустацій.	12	16
9	Тема 9. Формування букета вина на різних стадіях виготовлення.	12	16
10	Тема 10. Технологічне значення смаку вина.	12	16
	Всього	120	160

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
--	---

Питання до іспиту

1. Вимоги стандарту до якісних показників тихих вин.
2. Виноробство в країнах Нового світу.
3. Виноробство в країнах Старого світу.
4. Зорова оцінка вино продукції.
5. Класифікація столових вин і виноматеріалів.
6. Культура споживання безалкогольних напоїв.
7. Купажування в технології виноробства.
8. Особливості купажування.
9. Особливості подачі алкогольних коктейлів.
10. Охарактеризувати сировину, яка використовується для приготування алкогольних коктейлів.
11. Оцінка якості вина у балах.
12. Правила подавання безалкогольних напоїв.
13. Представити вигляд сервірування столу (бокали, склянки, рюмки) згідно з обраним меню.
14. Представити меню закладу та винну карту.
15. Приготування і дегустація алкогольних напоїв.
16. Приготування і дегустація безалкогольних напоїв.
17. Терміни, що характеризують якість вин.
18. Техніка оцінки запаху вина.
19. Техніка оцінки кольору вина.
20. Техніка розрахунку купажних матеріалів.
21. Технологічне значення смаку вина.
22. Технологія виробництва бренді, віскі та текіли.
23. Технологія коньячних виноматеріалів.
24. Технологія шампанських виноматеріалів.
25. Формування букета вина на різних стадіях виготовлення.
26. Характеристика основних видів дегустацій.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
Поточний контроль			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання

Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
Поточний контроль			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	-//-	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Сало Я. М. Організація роботи барів: довідник бармена – Львів :Афіша, 2012. – 351с.
2. Матюшенко Р.В. Барна справа і робота сомельє [Електронний ресурс]:конспект лекцій для студ. напряму підготовки 6.051701 «Харчові технології та інженерія» ден. та заочної форми навч/Р.В.Матюшенко.– К.: НУХТ, 2014. – 333 с.
3. Сорти винограду для вина [Електронний ресурс]. – URL:<http://dovidkam.com/sadigorod/vinograd/krashhi-sorti-vinogradu-dlya-vina-yakij-sortvinogradu-dlya-vina.html>(дата звернення 10.05 2022)
4. Матюшенко Р.В. Барна справа і робота сомельє: опорний конспект лекцій / Р.В. Матюшенко. – Київ: НУХТ, 2014. – 333 с
5. Wine Simple: про вино від сомельє світового класу/Альдо Сом і Крістін Мюльке: пер. з англ. Ольга Розумна. – Київ. Yakaboo Publishing. 2021. – 272 с.
6. Марченко С. І., Петрина Х. С. Порівняльний аналіз правового регулювання виноградарства та виноробства в Україні та Молдові. Часопис Київського університету права. 2019. № 4. С. 279–283.
7. Питання Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства: постанова Кабінету Міністрів України від 11.09.2019 р. № 838. Офіційний вісник України. 2019. № 74. Ст. 2588.
8. Правове регулювання виробництва сільськогосподарської продукції: навчальний посібник / [кол. авт]; за ред. А. М. Статівки. Харків: Юрайт, 2015, 272 с.
9. Про виноград та вино: Закон Республіки Молдова від 10.03.2006 р., № 57-XVI. URL: <https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/ru/md/md031ru.pdf> (дата звернення: 30.10.2020).
10. Про реєстрацію виноградних насаджень: наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 12 серпня 2014 р. № 303. Офіційний вісник України. 2014. № 84. Ст. 2381.